

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräitä elintarvikkeita koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että kahvin säännönmukaista liikevaihtoverotusta jatkettaisiin vuonna 1987 samalla tavalla kuin kuluvana vuonna.

Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesityseen vuodelle 1987. Laki on tarkoitettu saattamaan 1 päivänä tammikuuta 1987.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Elintarvikkeiden kuluttajahintoja alennetaan liikevaihtoveroa alentamalla. Kuluttajan ostaessa tärkeimpiä elintarvikkeita niiden hintaan sisältyy veroa ainoastaan teollisuuden jalostuskustannusten ja kaupan myyntipalkkioiden osalta, koska alkutuottajan perusraaka-aineesta saama hinta on jätetty verottomaksi. Tämä on toteutettu siten, että jalostamattomien elintarvikkeiden myynti alkutuotannosta on säädetty liikevaihtoverottomaksi. Niitä ostaville liikevaihtoverovelvollisille yrityksille on kuitenkin oman myyntinsä verotusarvoa laskiessaan myönnetty oikeus vähentää kyseiset verottomat ostot. Tämän niin sanotun alkutuotevähennyksen vuoksi vähän jalostettuihin elintarvikkeisiin sisältyy vain vähän veroa. Jalostuksen ja myyntipalkkioiden osuuden kasvassa lähestyy elintarvikkeen hinnassa oleva veron osuus täyden 16 prosentin veron määrää. Maidon ja lihan sekä niistä valmistettujen tuotteiden osalta verorasitusta on edellä mainitun lisäksi olennaisesti pienennetty tai poistettu kokonaan korotetulla alkutuotevähennyksellä. Näistä toimenpiteistä on seurauksena, että esimerkiksi ku-

luttajahintaindeksiin kuuluvassa elintarvikeryhmässä on liikevaihtoveroa vain 7 prosenttia.

Vuodesta 1974 vuoden 1985 alkuun saakka oli myös kahvi liikevaihtoveroteitse toteutettavan hinnanalennusjärjestelmän piirissä eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä liikevaihtoverolakiin annetun lain (771/74) mukaan. Lailla muutettiin aikaisemmin verollinen paahtamattoman kahvin maahantuonti verottomaksi. Kun verovelvollinen paahtimo sai lisäksi myynnin verotusarvoa laskettaessa vähentää myyntitarkoitusta varten itse maahantuomansa paahtamattoman kahvin verottoman ostohinnan, seurauksena oli, että liikevaihtovero sisältyi kahvin hintaan samalla tavoin kuin alkutuotevähennysjärjestelmän piirissä olleilla elintarvikkeilla eli ainoastaan jalostus- ja kauppaportaan palkkioiden osalta. Tämän verollisen osuuden arvioitiin olevan noin puolet kahvin vähittäismyyntihinnasta.

Eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä liikevaihtoverolakiin annetun lain voimassaoloaikaa jatkettiin sittemmin vuosittain, kunnes liikevaihtoverolakiin kahvin osalta tehty poikkeus säädettiin pysyväksi vuoden 1979 alusta lukien eräitä elintarvikkeita koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetulla lailla (915/78).

Tulo- ja menoarvioesityksen tasapainottamiseksi kahvin osittaisesta liikevaihtoverottomuudesta luovuttiin vuoden 1985 ja 1986 ajaksi. Tämä tapahtui siten, että raakakahvin maahan-tuonti säädettiin eräitä elintarvikkeita koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetuilla laeilla (968/84 ja 880/85) jälleen verolliseksi.

Verorakenteen kehittämässä on edullista pyrkiä kohdistamaan verotus entistä laaja-alaisemmin välittömästi kulutukseen. Liikevaihtoveron veropohjan laajentaminen tällä tavoin onkin välillisen verotuksen kehittämisen keskeinen osa-alue. Ottaen huomioon tämän sekä ensi vuoden tulo- ja menoarvioesityksen tasapainottamisen hallitus ehdottaa, että kahvin säännönmukaista liikevaihtoverotusta jatkettaisiin vuoden 1987 aikana. Tässä tarkoituksessa lakiehdotus sisältää nykyiset verotussäännökset samansisältöisinä kuin ne ovat voimassa kuluvana vuonna.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Kahvin liikevaihtoveron lisäämisen kassaperusteiseksi tuotoksi vuonna 1987 voidaan arvioida noin 250 miljoonaa markkaa.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987.

4. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä siinä järjestyksessä, jota on noudatettava säädettyä kannettavaksi veroa yhdeltä vuodelta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eräitä elintarvikkeita koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan väliaikaisesti eräitä elintarvikkeita koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin 1 päivänä joulukuuta 1978 annetun lain 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 22 päivänä marraskuuta 1985 annetussa laissa (880/85), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

2 §.

Verotonta on paahattomattoman kahvin maahantuonti sellaisenaan jalostamattomana alkutuotteena. Verovelvollinen saa myynnin verotusarvoa laskettaessa vähentää myyntitarkoitusta varten itse maahantuomansa paahattomattoman kahvin ostohinnan.

5 §

Milloin maahantuodun veronalaisen jalosteen raaka-aineena on 2—4 §:ssä tarkoitettuja tavaroita, maahantuojalla on oikeus saada veronpalautuksena se määrä, joka vastaa jalosteeseen sisältyvän 2 §:ssä tarkoitetun raaka-aineen osalta menevää veroa, 3 §:ssä tarkoitetun raaka-aineen osalta menevää veroa puolitoistakertaisena ja 4 §:ssä tarkoitetun raaka-aineen osalta menevää veroa 1,9-kertaisena. Milloin maasta viedään sellaisenaan tai muuhun tavaraan sisältyvänä tavaraa, josta on maksettu tässä tarkoitettua veronpalautusta, maastaviejältä peritään veronpalautus takaisin.

Ehdotus

(2 §:ää ei sovelleta vuonna 1987)

5 §

Milloin maahantuodun veronalaisen jalosteen raaka-aineena on 3 tai 4 §:ssä tarkoitettuja tavaroita, maahantuojalla on oikeus saada veronpalautuksena määrä, joka vastaa jalosteeseen sisältyvän 3 §:ssä tarkoitetun raaka-aineen osalta menevää veroa puolitoistakertaisena ja 4 §:ssä tarkoitetun raaka-aineen osalta menevää veroa 1,9-kertaisena. Milloin maasta viedään sellaisenaan tai muuhun tavaraan sisältyvänä tavaraa, josta on maksettu tässä tarkoitettua veronpalautusta, maastaviejältä peritään veronpalautus takaisin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987. Tätä lakia sovelletaan tavaraan, joka on luovutettu tullivalvonnasta lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, viimeistään kuitenkin 31 päivänä joulukuuta 1987.

Eräitä elintarvikkeita koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain (915/78) 2 §:n säännöksiä ei sovelleta tavaraan, joka on luovutettu tullivalvonnasta 2 momentissa mainittuna aikana.